

Warszawa, 24 czerwca 2022 r.
KL/244/119/AM/2022

Pan
Adam Andruszkiewicz
Sekretarz Stanu
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do zaproszenia do udziału w konsultacjach publicznych *projektu ustawy o aplikacji mObywatel*, Konfederacja Lewiatan, poniżej, przedstawia stanowisko wobec projektu.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

Pani
Anna Weber
Dyrektor Departamentu Tożsamości Cyfrowej
KPRM

Załącznik: Stanowisko Konfederacji Lewiatan wobec *projektu ustawy o aplikacji mObywatel* (UD394)

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

Stanowisko Konfederacji Lewiatan wobec *projektu ustawy o aplikacji mObywatel (UD394)*

W związku z publikacją Projektu Konfederacja Lewiatan przedstawia swoje stanowisko.

Uwagi ogólne

Wykorzystywanie aplikacji mObywatel do potwierdzania tożsamości abonentów jest jedną z oczekiwanych zmian przez przedsiębiorców, związanych z cyfryzacją procesów, szczególnie z sektora telekomunikacyjnego. Otwiera bowiem nowe ścieżki komunikacji z abonentem, stanowiąc zarazem istotny krok w kierunku powszechnej digitalizacji, która jest w ostatnim czasie szczególnie promowana przez administrację rządową, m.in. poprzez tzw. pakiet deregulacyjny, czyli projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców, czy też właśnie projekt ustawy o aplikacji mObywatel.

Z punktu widzenia przedsiębiorców istotna jest szczególnie jednak możliwość zdalnego potwierdzania okazywanych przez osobę fizyczną danych z dokumentu mObywatel. W ocenie Konfederacji Lewiatan wydaje się, że Projekt nie do końca realizuje ten kierunek, skupiając się raczej na potwierdzaniu tożsamości z wykorzystaniem dokumentu elektronicznego mObywatel podczas wzajemnej fizycznej obecności stron. Dopiero z uzasadnienia do Projektu możemy przeczytać o możliwości zdalnego przekazywania danych do instytucji, jednak nie znajduje ono podstawy prawnej w Projekcie, stanowiąc raczej wyraz wzajemnych uzgodnień pomiędzy administracją a instytucją oraz koniecznością zawierania odpowiednich umów lub porozumień w zakresie możliwości zdalnego potwierdzania tożsamości.

Jednocześnie wskazać należy, że podstawa prawna do zdalnego potwierdzania tożsamości (jednak również poprzedzona koniecznością zawarcia odpowiedniego porozumienia) wynikać będzie z ustawy Prawo komunikacji elektronicznej (art. 291 ust. 3 pkt 2 lit. f), który to przepis zapewne będzie musiał ulec korekcie w związku z uchycieniem podstawy prawnej do świadczenia aplikacji mObywatel. Powstaje jednocześnie niejasność co do relacji Projektu oraz potwierdzania tożsamości z wykorzystaniem aplikacji mObywatel na gruncie ustawy Prawo komunikacji elektronicznej. Szerzej o tych wątpliwościach piszemy w poniższych, szczegółowych uwagach.

Uwagi szczegółowe

1. Art. 2 projektu ustawy

Zgodnie z art. 2 aplikacja mObywatel jest “dokumentem stwierdzającym tożsamość i obywatelstwo polskie osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie danych w nim zawartych, w relacjach wzajemnej fizycznej obecności stron” oraz określa, że okazanie tej aplikacji jest uznawane jako “potwierdzenie tożsamości”. Przepis ten jednak nic nie mówi o możliwości dodania aplikacji mObywatel do zewnętrznych systemów operacyjnych czy aplikacji typu Portfele Cyfrowe. Konfederacja postuluje, aby Portfele Cyfrowe zintegrowane z aplikacją miały dokładnie taki sam status, jak wyświetlone w aplikacji mObywatel.

Dodanie takiego przepisu zapewni większą wygodę obywatelom oraz umożliwi powstawanie nowych, innowacyjnych usług np. podczas zakupu biletów, które będą automatycznie weryfikowały tożsamość osoby

bez konieczności oddzielnego uruchamiania aplikacji mObywatel i dodatkowego poświadczenia tożsamości osoby.

2. Art. 2 ust. 5 oraz art. 24 projektu ustawy

Zgodnie z art. 2 ust. 5 Projektu „Dokument elektroniczny, o którym mowa ust. 3, jest dokumentem stwierdzającym tożsamość i obywatelstwo polskie osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie danych w nim zawartych, w relacjach wzajemnej fizycznej obecności stron”.

Dokumentem elektronicznym, o którym mowa w ust. 3, jest dokument mObywatel, zawierający dane pobrane z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej „RDO”) oraz z rejestru PESEL, tj. imię (imiona), nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia oraz fotografię. Ponadto, zgodnie z art. 2 ust. 4, będzie mógł on zawierać również inne dane z rejestrów publicznych lub wskazanych w Projekcie systemów teleinformatycznych.

Jednocześnie na podstawie art. 2 ust. 6 „Jeżeli z przepisu prawa wynika obowiązek okazania dowodu osobistego w celu potwierdzenia tożsamości, obowiązek ten uznaje się za spełniony przez użycie dokumentu, o którym mowa w ust. 3”.

Obowiązek okazania dowodu osobistego (dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby fizycznej) powstaje na mocy art. 60b ust. 3 pkt 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne (dalej „PT”), zgodnie z którym zanim dostawca usług rozpocznie świadczenie usług telekomunikacyjnych najpierw potwierdza zgodność podanych przez abonenta danych, tj. imię i nazwisko oraz numer PESEL z danymi zawartymi w dokumencie potwierdzającym tożsamość abonenta będącego osobą fizyczną. Potwierdzenie zgodności tych danych nie będzie możliwe bez uprzedniego okazania przez abonenta dokumentu potwierdzającego jego tożsamość.

Wątpliwości Konfederacji Lewiatan polegają na **niejasnej relacji art. 2 ust. 5 Projektu do art. 60b ust. 3 pkt 1 PT**. Powstaje bowiem zasadnicze pytanie, czy dokument elektroniczny, o którym mowa w art. 2 ust. 3 Projektu, stanowi zarazem dokument potwierdzający tożsamość abonenta będącego osobą fizyczną w rozumieniu art. 60b ust. 3 pkt 1 PT? Czy konsekwencją potwierdzenia takiego stanu rzeczy byłby obowiązek akceptacji takiego dokumentu elektronicznego przez pracownika jednostki obsługującej abonenta danego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, a następnie potwierdzenia autentyczności, ważności, integralności lub pochodzenia tego dokumentu elektronicznego z zastosowaniem procedur i narzędzi wskazanych w Projekcie, m.in. aplikacji mWeryfikator?

W razie uzyskania odpowiedzi twierdzącej na oba pytania przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą musieli m.in. dostosować systemy teleinformatyczne we wszystkich jednostkach obsługujących abonentów do wybranych przez tego przedsiębiorcę, a wskazanych w Projekcie, procedur i narzędzi, zmienić procedury wewnętrzne oraz dokonać dodatkowego przeszkolenia personelu. Dlatego też w ocenie Konfederacji Lewiatan **niezbędne jest wprowadzenie do Projektu zdecydowanie dłuższego okresu vacatio legis, tj. okresu trwającego minimum 6 miesięcy**. Pozwoli to na pełne przygotowanie się przedsiębiorców do ewentualnego obowiązku akceptacji dokumentu elektronicznego, o którym mowa w art. 2 ust. 3 Projektu, okazywanego przez abonenta będącego osobą fizyczną przy pomocy aplikacji mObywatel podczas zawierania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej na gruncie przyszłej ustawy Prawo komunikacji elektronicznej).

3. Art. 2 ust. 2 projektu ustawy

W ocenie KL nie jest oczywiste, że dokonywanie przez osobę, której okazywany jest dokument elektroniczny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, potwierdzenia autentyczności, ważności, integralności lub pochodzenia tego dokumentu elektronicznego z zastosowaniem wybranych przez siebie procedur, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, i narzędzi, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4, stanowi obowiązek, czy uprawnienie. Wydaje się bowiem, że nie we wszystkich sytuacjach, w których może dojść do okazania dokumentu elektronicznego w aplikacji, odbiorca informacji z tego dokumentu będzie w stanie spełnić wymogi ustawy. Nałożenie obowiązku akceptacji takiego dokumentu przy jednoczesnej konieczności posiadania narzędzi oraz procedur po stronie przyjmującego dokument, powodować będzie, że wszędzie tam, gdzie do tej pory był obowiązek okazywania się dowodem osobistym, obowiązek ten będzie można spełnić poprzez okazanie dokumentu mObywatel, przy czym osoba przyjmująca będzie zobowiązana do zweryfikowania prawdziwości tych danych za pomocą, np. aplikacji mWeryfikator. Dotyczyć to będzie tysięcy podmiotów publicznych, w szczególności urzędów, ale również przedsiębiorstw prywatnych, takich jak banki, czy operatorzy telekomunikacji. Dlatego też konieczne wydaje się przesądzenie przez Projektodawcę zakresu art. 2 ust. 2.

4. Art. 2 ust. 6 projektu ustawy

Zgodnie z brzmieniem art. 2 ust. 6 „Jeżeli z przepisu prawa wynika obowiązek okazania dowodu osobistego w celu potwierdzenia tożsamości, obowiązek ten uznaje się za spełniony przez użycie dokumentu, o którym mowa w ust. 3”. Z przepisu prawa wynika często nie tyle obowiązek okazania samego dowodu, ile obowiązek okazania dokumentu tożsamości. Przepis można by skorygować, żeby wskazać, że „jeśli z przepisu prawa wynika obowiązek okazania dokumentu tożsamości, który można wykonać poprzez okazanie dowodu osobistego”.

5. Art. 2 ust. 9 w zw. z art. 2 ust. 8 projektu ustawy

Art. 2 ust. 9 wskazuje, że Rada Ministrów może wydać rozporządzenie, w którym określi przypadki, gdy dokument elektroniczny mObywatel, nie będzie mógł być wykorzystywany do potwierdzenia tożsamości, mając na uwadze wymagania dotyczące poziomu pewności i bezpieczeństwa procesu potwierdzania tożsamości adekwatnie do celu w jakim potwierdzenie tożsamości następuje i skutków prawnych tego potwierdzenia. Jednocześnie zgodnie z art. 2 ust. 8 Dokument elektroniczny, o którym mowa w ust. 3, nie może być wykorzystywany do potwierdzenia tożsamości osoby w przypadku, gdy ze względu na cel i skutki prawne potwierdzenia tożsamości poziom pewności i bezpieczeństwa takiego sposobu potwierdzenia tożsamości jest niewystarczający. Mając na uwadze fakultatywność rozporządzenia, nie jest jasne, na kim spoczywać ma obowiązek oceny przesłanek z ust. 8. Może to powodować duże ryzyko dla obrotu, jeśli np. podmiot, który ma oprzeć się na takich danych, źle oceni to ryzyko. Postulowane byłoby stosowanie art. 2 ust. 8 tylko w sytuacji, w której będzie wydane rozporządzenie.

6. Certyfikat mObywatel vs Prawo komunikacji elektronicznej

Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 291 ust. 3 pkt 2 ustawy Prawo komunikacji elektronicznej potwierdzenie danych abonenta może być m.in. za pomocą certyfikatu aplikacji mObywatel. Wydaje się z

zatem oczywiste, aby dokonać korekty odesłania do certyfikatu z art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o aplikacji mObywatel lub do nowego art. 20a ust. 2a ustawy o informatyzacji, bo art. 19 e ustawy o informatyzacji będzie usunięty. Konfederacja Lewiatan wnosi jednak u rozwiązanie wątpliwości, czy uwierzytelnienie użytkownika systemu teleinformatycznego przy użyciu certyfikatu z aplikacji mObywatel, o którym mowa w art. 20a ust. 2a ustawy o informatyzacji, będzie osobną czynnością – czy wtedy jednak obywatel będzie przekazywał przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu zarówno certyfikat, jak i sam dokument elektroniczny.

KL/244/119/AM/2022

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

